

25.5.21

לכבוד,

יו"ר וחברי הוועדה המחוזית דרום לתכנון ובניה

הנידון: מפעל פצלי שמן במישור רותם

שלום וברכה,

בשם ארגוני הסביבה החתומים מטה, אנו פונים אליכם בבקשה שלא לאפשר את הקמתו של מפעל להפקת דלק מפצלי שמן במישור רותם (תכנית 656-0778449), ובוודאי שלא להתפשר על התנאים אשר קבע המשרד להגנת הסביבה להכנת תסקיר השפעה על הסביבה אותו על שותפות רא"ם להכין.

נקדים ונאמר כי אין צורך להציג בפני חברי הוועדה את הבעייתיות הגדולה שבמיזם הפקת דלק מפצלי שמן, שכן הוועדה קבעה בעצמה בישיבת המליאה מספר 2020013 אשר נערכה בתאריך 04/05/2020, את הדברים הבאים:

- "כריית פצלי שמן והפקת אנרגיה מהם מהוות מקור פליטה משמעותי של מזהמים והן עומדות בסתירה למדיניות המתמשכת של ישראל למעבר לאנרגיות מתחדשות ופעולה להפחתה משמעותית של השימוש בנפט לתחבורה, והחלפתו בתחליפי דלקים."
- "קידום התכנית שתאפשר הפקת אנרגיה מפצלי שמן, אינה עולה בקנה אחד עם היעדים של מדינת ישראל להפחתת מקורות פליטה."
- "הובלת כמויות גדולות מאוד של פסולת פלסטיק מכל הארץ ל"מישור רותם" המרוחק, רק על מנת שתשתלב עם עיבוד פצלי השמן בהליך של פירוליזה, במקום למחזר אותה ולטפל רק בשאריות המיון בסמוך למקור היווצרותה, עומד לכאורה בניגוד למדיניות הנוכחית לטיפול בפסולת של המשרד להגנת הסביבה ושל המועצה הארצית לתכנון בנייה."
- "ההכרח להוביל כמות גדולה של נפט במכליות כביש מ"מישור רותם" הנמצא במזרח הנגב אל בתי הזיקוק באשדוד או בחיפה, תוך העמסת כבישי הארץ במכליות רבות מהווה חסרון גדול מאוד של התהליך המוצע."

כריית פצלי שמן היא השיטה ההרסנית ביותר להפקת דלקים: היא מרעילה את הקרקע, מבזבזת מים, מזהמת את האוויר ופולטת גזי חממה המסוכנים לאקלים. ישראל התחייבה באמצעות ראש הממשלה

נתניהו להשלים מעבר לאנרגיות מתחדשות עד 2050 ולקראת ועידת גלזגו בסוף השנה ישראל תצטרך להגיש תכנית מפורטת כיצד יעד זה יושג. יהיה זה בלתי מובן בעליל לאשר כריית פצלי שמן, מיזם בעל טביעת פחמן כה משמעותית, בעוד העולם פונה להפסקת השימוש במקורות אנרגיה מאובנים המזיקים הרבה פחות מדלק שמופק מפצלי שמן.

נדהמנו לגלות, למרות הצהרות אלה, כי ראשי רשויות וביניהם חברים בוועדה נכבדת זו, שיגרו אליכם מכתב שכותרתו "מכת זיהום הפלסטיק", בו ביקשו לקדם את מיזם רא"ם כפתרון למשבר הפלסטיק בישראל. ניסיון זה הוא ניסיון בוטה לעיוות פני הדברים ועלבון לשכל הישר, שכן מיזם המשלב כ-200,000 טון פסולת פלסטיק ובמקומם ייצר כ-1.3 מיליון טון של אפר שריפה רעיל משילוב של 2 מיליון טון של פצלי שמן, הוא מפעל להפקת דלקים מזהמים מפצלי שמן ובוודאי לא מפעל להשבת אנרגיה.

אנו תוהים כיצד ישראל תגיש תוכנית לצמצום פליטות גזי חממה בשנה שבה היא מקדמת מיזם בעל טביעת רגל פחמנית כה משמעותית, תחת כותרת כוזבת כי מדובר במפעל להשבת אנרגיה ולפתרון משבר הפלסטיק.

נוסף על אלה, אנו מבקשים להסב את תשומת לב הוועדה לכך שהקשר בין שותפות רא"ם לחברת כימיקלים לישראל לא נידון כלל בישיבות הוועדה, על אף התהיות הרבות שהמיזם מעלה בנושא זה. [הסכם נחתם בין שותפות רא"ם לכי"ל רותם](#) באוגוסט 2019 ואנו סבורים כי אופי שיתוף הפעולה בין שתי החברות צריך להיות שקוף לציבור בטרם הוועדה ממשיכה לדון בפרויקט. במקרה הנוכחי נושאים של סודיות מסחרית אינם יכולים לשמש כעילה לטיח מציאות, ממנה נודף ריח חריף של עקיפת מסקנות ועדת הריכוזיות על ידי מיזם בו נראה כי חברת כי"ל מושקעת לאין שיעור מעבר למה שהיא מוכנה להודות.

מלבד סיבות אלה, אנו מבקשים להתריע בפני חברי הוועדה על הפגיעה באמון הציבור במוסדות התכנון, לאור הפער בין הצהרותיה של הוועדה על מיזם רא"ם לבין ההחלטות בפועל בנושא. המשך הדיון בו פוגע באמון הציבור במוסדות התכנון. בין השאר:

- הוועדה קבעה כי "הסבירות לאישורן של שתי התכניות הנ"ל על ידי הוועדה, נמוכה מאוד". באותה ישיבה מתאריך ה-04/05/2020. אם כן, מדוע קבעה הוועדה כי "יהיה זה נכון להיענות לבקשתם [של רא"ם] ולאפשר להם להגיש תסקיר השפעה על הסביבה". עשן סמיך עוטף את הסיבות להחלטה זו ולמרבה הצער מצייר תמונת מצב מדאיגה בנוגע לשקיפות ההליך.
- הוועדה, שוב באותה ישיבה אמורה, קבעה כי "הליך של הכנת תסקיר השפעה על הסביבה לתכנית עלול להימשך זמן רב ויידרש לתשומות גדולות של זמן וכסף, הן של חברת רא"מ והן של מוסדות התכנון". אנו מבקשים לדייק. אם חברת רא"ם רצתה להמשיך בהליך הכנת תסקיר השפעה על הסביבה, הגיוני שתישא בעצמה בהשקעות

כאלה. אולם, בבואכם לאפשר לרא"ם להמשיך לעבוד על התוכנית, הרי שכפיתם בכך על מוסדות התכנון ובעיקר על המשרד להגנת הסביבה לעסוק ביצירת התנאים להכנת תסקיר השפעה על הסביבה ובדיונים אין סופיים עם שותפות רא"ם על סעיף זה או אחר באותו תסקיר.

במציאות בה המשרד להגנת הסביבה דרש לדחות את התוכנית על הסף, בדיוק מהטעמים שצויינו בהחלטה, הוועדה בחרה להתעלם וכפתה על המשרד להגנת הסביבה להוציא משאבים רבים כדי לעסוק בפרויקט זה. בשנה בה ישראל כה עסוקה ביצירת מדיניות אקלים בתנאים מורכבים, וכשאסון הזפת היכה בחופי ישראל, תמוה מדוע מוסד תכנון מוכבד שכמותכם מוצא את עצמו אחראי לבזבז משאבי ציבור דלים ונצרכים במיוחד.

חברי הוועדה, בישיבה הקרובה ב-31 למאי השנה, שותפות רא"ם תבקש מהוועדה הקלות בהכנת תסקיר ההשפעה על הסביבה של הפרויקט, על מנת לאפשר את הקמתו של אחד המפעלים המזהמים ביותר בישראל, בניגוד לאינטרס של ישראל בתחומים של סביבה, בריאות הציבור, כלכלה, ביטחון ואקלים. אנו מבקשים מכם לדחות את דרישות רא"ם על הסף ולא לאפשר את הקמתו של מפעל הרסני זה.

בברכה,

גרינפיס ישראל	עמותת "שומרי הבית"
מאבק 2020	תנועת הורים למען האקלים
עמותת צלול	פרויקט NZO
מחאת הנוער למען האקלים	מגמה ירוקה
המטה להצלת העמק	הרשת הירוקה